

Latweeschu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 26.

Trefschdeenâ, 27. Juni (9. Juli).

1873.

Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Kuitringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Erfpedizija Westhorn L. (Reyher) grammatu bodde Jelgawâ.

Sweiks! Latweeschu tautai us angsteem dseedaschanas swehtkeem, ko schodeen Rihgâ swinn.

Un tu, swehtku pukkit', — tauta tewi fenlaitôs stahdija, faufumâ laistija, ruhpigi audseja, mihligi kohpa, — puschko winnu schodeen! Birdini dihgstofchas fehklinas augligâ semmê, lai gaddu no gadda Latwijas druwa aug, salko un seed!

Kur ween tik latwju mehle skann,
Lai schodeen tur jo lihgfmi swann:
Sweiks! mihlai tehwijai.

Nachdrucks: Sweiks! Latweeschu tautai. Wisjannafahs sinas. Daschadas sinas. Ko druwa augi atneim, tas tai zaur mehskem ja-atdohd. Piltanes prahwesta, Ghdoles z. mahzitaja G. G. Schmidt 50 gadda amatafwehtku swinneschana. Sehta, dabba, pasaule. Iffkaidroschana. Kaita wehroiajt. Tehwijas dseefma. Pukku lapvtas. Preefch latw. Kurlneemu skoblu z. Wiffiones dahwanas faemtas. Naudas tirgus. Labbibas un preefchu tirgus. Studdinaschanas.

Wisjannafahs sinas.

Berline. Wahzijas keisars atkal tik tabtu atwesselojees, ta us Gms wesselibas awoteem aisreisjojis.

Dresden un **Breslawâ** koleeru fehriga iszehlfusees. Arri-di an **Wihne** schi nikna skinniba parahdisusees.

Franzija atkal kahdu dalku no karramakfaschanahm Wahzijas waldibai ismakfajusi, tamdeht pawehle dohta, ka Wahzu armijat atkal no zittahm Franzijas prowinzehm buhs isfeet ahra.

Philadelphias pilsehta, **Amerikâ**, nahkofcha pasaules isshadde taps noturreta.

Zambowas gubernâ atbraukufchi Wahzu un **Frantschu** sirgu uspirzeji, preefch armijahm leelu sirgu skaitli uspirft.

R. S—z.

Baltijas z. generalgubernators sists Bagration irr us ahsemmehm isbrauzis. Tapat arri **Kurfemmes** z. gubernators von **Villensfeld** us 2 mehneschi irr isbrauzis us zittahm semmehm un gubernas waldischanu jau 18. Juni nodewis z. wihzegubernatora sinâ.

Pehterburga. „Kr. pas.“ awise raksta, ka ta pirma rekruschu nemschana pehz teem jauneem rekruschu liffumeem schkshotees 1874. gadda ar to terminu starp 1. Nowember un 15. Dezember.

Sahmu fallas muischneeku wezzakajam irr ta atwehle schana isdohta zelt beedribu, kas isgahda damifuggu braufschanu starp **Urensburgu**, **Rihgu**, **Hapsalu**, **Baltischportu** un zitteem ohsteem.

— No **Rihwas** karra lauka 16. Juni atnahza telegrafa sinâ, kur **Kaufmanna** generalis raksta ta: Wiffas tahs 3 armijas nodalkas (**Drenburgas**, **Kaukasijas** un **Turkestanas**) sirdigi un teizami irr pahwarrejuschas tohs netizzami leelus grubtumus, kas teem us ta tubktoch werstas garra, smagga zelta bij japanes; sirdigi winnas atkitta us wiffahm pufsehm eenaidneekus, kas mehginaja zeku us **Rihwn** kaweht. 29. Mai karraspehks ar leelu gohdibu eegahja tai eewentâ **Rihwas** galwas pilsehta un tur apmettahs. 30. Mai, **Keisara** **Pehtera** ta leela dumschanas deenâ noturreja deewakalposchana. **Rihwas** kans patš bij **Kaufmanna** generalim apshlijees wiffu padohht un arri patš padohstees, bet nebij wis atbildu no generala nogaidijis, bet no neustizigeem, us karra dohmadameem, draugeem paslubbinahs bij isbehdis no pilsehta un turras kahdâ nesinnamâ weeta paslehpées. Wifs karraspehks irr pee labbas wesselibas un pilnas preezibas. S.

Daschadas sinnas.

No eelschemmehm.

Leepajä 4. Juni, kà Leep. wahz. awises raksta, tas no deenesta atlaists saldahts J. M. sawu seewu ar zirwi nosittis un pats sewim tad ar kureneeka nasi kaklu un ahderes pahrgreests un — arri nomirris.

Kadeht schi dubbult' flepkawiba notikkusi, nau wehl sinnamä.

No Leepajas. Weefu nammä, ko fauz „Kursemme“ rentneekam J. J. deenas widdü gulloht no kabbatas is-sagti wehrtibas papihri un nauda, kophä wehrtibä lihds 2000 rubuki. — 5 stundu laika isdewahs kohrtela ufragam Bergholz f. sagli un nau du rohkä dabuht. — Nau, kà Leepajas polizeja wingra un teizama sagtus fakert. —

Leepajas ohstā lihds 5. Juni irr eenahkuschi ar prez-jehm 217 kuggi un isgahjuschi: 213 prettschu kuggi.

Leepajä nomirra Mai mehnesi, kà Leep. wahz. aw. raksta, us urlaubu atlaists saldahts Indrikkis Abdamsohns, 33 gaddus wezs, zaur to, ka tas no trakka sunna bijis fakohsts.

Leepajä bahdeschana fältā juhra uhdeni jau 19. Maijā un aukstā juhra uhdeni 15. Juni eefahkusees. Ohtrā waffaras swehtku deenā atkal dauds pilsehtneeki no Leepajas par dselses zekku abraukuschi us Preekuli, sakkumds un kohschā dahrsā islustetees.

Leepajas dsella zekka eenahschana, kà wahzu awises sinno, effoht pehrn, 1872. gaddā, bijuse: 305,079 rubk. 37 kap. un isdohschana bijuse pehrn no 435,299 rubk. 11 kap., tadeht wehl peetruhtuschi 130,149 rubk. 74 kap. — Pehrn pahr Leepajas dselses zekku effoht braukuschi: 121,715 zilweki un prettschu irr wefts 3 millj. 106 tuhst. 713 puddi. — E. F. S.

Wibrokas leelskungs von Meyendorff to nodohmatu meitemu skohlu ustureschoht no sewis un maksaschoht skohlmeisterim 200 rubk. f. Zerrams, ka 100 rubki skohlas naudas par gaddu eenahl. Ja ta nebuhtu, tad arri to trescho simtu gribboht leelskungs doht, kà ka skohlotaja eenahschana istaistu 300 rubk. — Mohres muischas ihpachneeks zeen. von Grote kungs dahwajis Nihtraures lutteru draudsei 8 dahlderu 66 gr. semmes preeksch lutteru skohlas. (Balt. w.)

Pehterburga. Gelsch. leetu ministeris Timaschews un domehnu ministeris Walujews irr no ahrschemmehm 16. Juni mahjä pahrbraukuschi. No Kihwas karra pufses 14. Juni bij atskrehjuschi ta sinna, ka Kihwas galwas pilsehts no Kreeweem eenemts un ka patskans padewees. Dsirdehs turpmahl flaidrafas sinnas.

Drusjin wezzakas sinnas flann ta: Generalis Berewkin 11. Mai suhtija no Rungradas weenu pullku pa to zekku us Rodscheili. Nakti usbrukka teem Kihweeschi, bet schee tappa atstisti atpakkat. 14. Mai Kihweeschi bij atkal aplenkuschi kasaku patruku no 15 zilwekem, bet kasaki kahwahs tik duhschigi, ka Kihweeschem bij jabehg. To paschu deen kahdi 500 Kihweeschu jahjeju mehginaja aistikt Kreewu wesumneekus, bet peestrehja klahst majors

Mohrenschild ar sawu pulzinu un isflidhinaja eenaidneekus. Tä tad 14. Mai fatikkahs kophä Orenburgas armija ar Mangischlakas nodaku un dewahs nu kophä pret Rodscheili, kur kahdi 6000 eenaidneeki bij; schee tappa fakauti un behga wissu lehgera eerikti pamesdami, pilsehts tappa eenemts. Us Kreewu pussi bij 2 saldati fritruschi un 6 eewainoti, starp teem 1 offizeeris. 18. Mai gahja teescham us Mangitu un Jaun-Urgentschu un schohs pilsehtus weegli panehma 23. Mai.

Krasnowodskas armijas nodakkai us Kihwu eimoht zekka irr daschadas fakihweschanahs bijuschas ar Turkme-neem; kasaki daschu deen dabbuja sawas 120 werstes jaht un tad wehl waffarā kautees ar eenaidneekem, weenā kauschanā pee (Zgdas) atnehma Turkmeem 1000 kameku, 5000 aitas un 288 Turkmeus paschus. Zaur to tad arri zitti zeemini eebaideti atrahwahs no Kihweeschu draudsihas.

Mangischlakas armija no Bischaktas us Ilteidschu eedama irr scho zekku it labbi nostagajusi; wissur bijis labs uhdens un sahles papilnam; bet tik kochti leels karsums (pee 35 grahdi); kamehki pee labbas sahles atkal tappuschi ittin mundri.

Taggad kur nu tukfneschi irr iseeti zauri, faklahs skaidris karsch un Kreewu armijai buhs masa leeta druppās samalt wissus Kihweeschu prettineekus. Tä jaunaka sinna jau ari wehsti, ka pats Kihwas galwas pilsehts effoht jau eenemts.

Balta juhra (seemeli) wehl 1. Juni bijusi ar leddu aisslohdsita, kà ka neweens kuggis newarr peenahl pee Arkangelas. Semme patlabban tik taifotees salka mestees. Zik teem tur wehlu tas waffaras laizinsch peenahl!

Kijewas — Brestas dselzjetsch irr 11. Juni braukschanai atdohts.

Penjas gubernā kahdi 20 pagasti irr us to fademuschees kophä, sawā starpā isnihzinahst dsereschanas grehku.

Karkowas gubernā, 8. Mai, weenā aprinki irr leels pehrkons ar stipru krussu bijis un nopohstijis kahdas 500 puhru weetas seemas sehjas un 10. tuhst. puhru w. waffareja; 50 aitas nosittas, 9 sudmallas salaustas un 2 paniffam sagahstas. Skahde irr warren leela. — Donas uppes apgabbalds irr isgahjuschā gaddā kochti dauds fahls un alminu ohglu andelē dohti. Sahls isnehma no Manitsch esereem kahdus 135 tuhst. birkawu un alminu ohglu kahdus 2 milionus birkawu.

Penjas gubernā Mai mehnesi irr dauds ugguns grehku bijis, weenā fahdschā nodegguschas 122 mahjas, kur arri 6 zilweki lihds fadegguschi, ohtrā fahdschā atkal 43 mahjas; treschā 131 mahjas; zettortā zaur weenu sehwekkohzinu, ko behrni spehledami aistrinnuschi un nosweeduschi, fadegguschas 37 mahjas. Tä skahde irr kochti leela.

Wologdas gubernā weenā paschā aprinki isgahjuschōs 2 gaddōs zaur plehsigeem swehreem irr pohstā isgahjuschi kahdi 600 sirgi, 1500 gohwis un 3 tuhst. sikhu lohpu. Irr islittas naudas dahwanas preeksch teem, kas plehsigu swehru nogallina: 5 rubk. par lahzi, 3 r. par wilku un 1 1/2 r. par maseem lahzeneem waj

wilzeneem. Iſgahjuſchâ gaddâ tappa noſchauti 76 lah-
tſchi un 20 wilki. Bet tahds ſkaidroſchanaſ darbs tik
tad warr weiktees, kad wiſſi aprinki lohpa us to few
rohſas dohdahs un zaur leelahn ſkaidibahn pamahziti
tad nu Wologdas aprinki to gribboht arri darriht. Meh-
lina ka tai weenâ Wologdas gubernâ (winna peederr gan
pee tahm wiſſu leelafahn) ik gaddus lihds 5 tuhft. ſirga
lohpu tohpohht nokohſti waj fakohſti.

Pinna ſemmê Hangoe dſelzefku jau ſcho rudden
warreſchoht atdoht branſchanai; tapat arri Hangoe ohſts
buhſchoht ſchinnis deenâs tik tahlu gattaws, ka tik atliks
wehl tee dambju darbi wirs uhdens. — Helſinforſâ
ſcho waſſaru taps gattaws tas leelais ſtudentu nams, pee
ka jau daſchus gaddus buhwe un preeſch kurrâ ſtudenti
paſchi apfahrt reiſodami un konzertus dohdami (bij arri
Nihgâ, Jelgawâ u. z.) naudas bij ſalaffiufchi, lai war-
retu palihdsiba raſtees daſcham ſtudentu brahtam, kam
maſ pee rohſas.

Kaufaſijâ ſchogadd gribb ſahkt mehriht daſchas jau-
nas dſelzefka lihniſas 1) no Wladikawkaſa us Petrowſku
2) no Tiſliſas us Baſu, 3) preeſchlihniſas, kas eet par
kaufaſijas kalnu mugguru pahri un faſeen Tiſliſu un Wla-
dikawkaſu. Starp Tiſliſu un Poti tohp jau pa wiſſu
to zefka gabbalu branſts.

No ahſemmem.

Berline. Walſſerachte 25. (13) Juni ſawus dar-
bus pabeiguſi un tappa keiſara wahrâ no Biſmarla
ſlehgtâ. Dſied, ka ſtarp Biſmarla un zitteem miniſteru
beedreem effoht daſchadas ſtarpibas, tâ ka jau ſahk dau-
dſinaht, kas ſinn waj Biſmarla nenolikſchoht pee mallas
ſawu amatu kâ Pruhſchu miniſters; paliks tad tik par
Wahzu keiſara walſts kanzleri; bet ja arri to nedarihs,
tad tas gan warr notikt, ka nemſees few palihgu kas
warr arri par weetneeku buht ahrwalſis darriſchanaſ.
Biſmarla azzuraudſinſch effoht weens lohti teizams un
mannihgs lungs, Balan wahrâ; to tad gribb nemt par
ſawu labbo rohku. Ier arri labbi, kad jaunaki ſpehti
nahk klaht, jo arri Biſmarla tik irzilweks.

Frantſchu jauna presidenta waldiba ſtipri ſittahs us
pahweſta puſſi un kur ween warredama rauga kattotu
preeſterus few par draugeem dabuht un paturrecht. Kas
ſinn waj arri neſahks drihs noprassihht Italiſjai, ſapehz
pahweſtam atrahwuſi winna ſemmi.

Frantſchi tik ko druſzin atſchirguſchi ſahk jau jo dikti
por to runnaht, kahdi wiſſabi darbi teem drihs buhſchoht
darrami: Spanijai buhſchoht japalihds ſahrtigu waldibu
ceweſt, pahweſtam ja-eet palihgâ pret pahdrohſcho Itali-
ju, Schweizê ja-apſauz kattotu baſniſas prettineeki un
— Wahſemme, ta jau gan arri ne-iſsprukſchoht ik
naggeem.

Pahweſtam bij leelas ſirds ſahpes, dſirdoht ka Ita-
liſas miniſtera Ratazzi behres lohti lepni noſwehtitas un
ka tur arri kattotu baſniſkungi klaht bijuſchi. Ratazzis
jau pee tam irr lihds wainihgs, ka pahweſtam ta ſemmi

a treemta, tapehz tad wiſſch jau ſen bij no pahweſta, kâ
paſuddis behrens atmeſis un ſem baſniſas lahſteem paliks.
Un taggad jadsird, ka us winna kappa irr gohda wahrri
buhweti ar to wirſkrakſtu, ka tas ſcheligais debbeſtehwê
winnu aiſaizinaſis us ſawu debbes lihgmibu. Pahweſts
irr aizinaſis ſawâ preeſchâ tohs preeſterus, kas tik tahlu
noſegufchees un ſchim apzeeminatam grehzineekam ſawu
gohda pawaddiſchannu demuſchi.

Spaneeſchu miniſteri ar weſſelu komiſſioni iſſtrahda
taggad rakſtu, kurrâ gribb likt preeſchâ, kahdai buhs
buht tai jaunai republikas waldibai. Spanija buhs dal-
lita 15 dallâs, katra no ſchihm buhs brihwwalſts un
wiſſas lohpa buhs weena republika. Madrida paleek
galwas pilſehts; republikas presidentſ taps us 5 gaddi
zeltſ u. t. pr. Waldibas ſaldateem tapehz ne ko newei-
zahs darbs pret Karliſteem, ka paſchi iſturahs lohti be-
kaunigi, laupoht un plehſchoht, kur tik peekuhdami, ir
pat baſniſas netaupidami. No tam tad nahloht, ka wee-
tahm laudis paſchi brunnojahs pret ſaldateem, kas ſau-
zahs par tehſemmes ſargeem, bet irr tik pohſtitaji.

No Spanijas ſinno, ka patſ tas generalis Numilas,
kas waldibas ſaldatus komandereja, effoht no Karliſteem
ſaguhſtihts. Zaur tahdu notikkumu Karliſtu zerribas
buhu atkal pa labbu gabbalu pa-augufchahs. Karliſti
beidsamajâ laikâ darrija atkal pawiffam nedrohſchu to
leelo dſelzefku, kas eet zaur ſeemela apgabbaleem. Tag-
gad dſelzefka waldiba ar Karliſteem kontrakti notaiſijui,
kurrâ apſohlijujees ne weenu waldibas ſaldatu ne-usnemt
rattôs un tâ tad zefku tahlahk ne-aiftiks. Un waldibai
jazeefch kluffu, kur tahdu kontrakti derr. Zif ilgi kâ
warr eet? Tik par to weenu leetu warr preezatees, ka
Spanija, kas lihds ſchim wiſſus zittus kas nebij kattoli,
apſpeeda un waijaja, taggad ſahk zittu zefku eet. Se-
natâ jau tas likkums parakſtihts, ka arri wiſſahm zittahm
tizibahm buhs buht ne-aiftiktahm, ihpaſchi luttern tizzi-
bai wiſſur zefki atwerrahs.

Perſijas ſchaks irr kontraktes noſlehdſis ar baron
Reuter Londonê un tam atwehlejis Perſijâ taiftiht dſelz-
efkus, kanatus, kalnu raktuwes u. t. pr. Ta leela pekra
paliks ſinnams Reuteram, bet arri waldiſchana zerre
labbu teefu preeſch few zaur tahdahm eeriktehm dabuht.

Egiptes wihzekehniſch effoht ar Turku ſultanu kon-
trakti noſlehdſis. Ka katra reis, kad Turkam karſch buhtu,
tad nahks ar 15 tuhft. ſaldatu palihgâ, bet kad eenaid-
neeki eelaustohs paſchâs Turka rohbeſchâs, tad tam janahk
ar wiſſu ſawu karra ſpehku palihgâ. Preeſch Turku
ſemmes warr drihs drihs karſch iſjeltees. Sultans effoht
lohti ſanihziſ ar weſſelibu un kad gadditohs winnam
drihs mirt, tad iſjeltohs tuhdaſ leelas ſtrihdes, kurram
buhſ winna weetâ eeſtaht, waj dehlam, waj wezzakajam
familijas lohzeklam.

No Amerikas nahk ſinnas, ka tur ſchogadd leela
lauku ſwehtiba; beedru-brihwwalſts ween buhſchoht kwee-
ſchu pee 250 milioni mehrn. S.

No druwai augi atnemm, tas tai zaur mehfleem ja-atdohd.

Ta leeta irr weegli istahstama, pirmajeem semmei buhs lohti mas mineraligas augu barribas bijis, kas oh-treem papilnam atraddahs. Tas zaur putnu mehfleem peedohts amoniaks pakuhdinaja to lihds schim tam stah-dam nepee-eijamu mineraligu stahdu barribu, kas lihds schim gan semme atraddahs, bet bes amoniaka bij stah-deem nederrihgs. Pirmaja kahrtā tas masums atmenigas stahdu barribas tikka ar amoniaku faweenohs, un jo drihs iswalkahs, turprettim ohtrā kahrtā tas dauds ilgaki peetikka. Tadeht weeneem waijadseja arri auglibai ahtrati beigtees, bet turpretti ohtreem ta ilgak pastahweja. Ge-wehrojams kā jau agrak minneju: amoniaks ween pee au-glibas neneeka nespehj, ja nedabuhn ar zittahm stahdu barribahm fajauktees.

Schi preekschihme nu rahda, ka weenus un tohs pa-schus mehflus weens semkohpis flawe, un ohtris atkal smahde; bet ta waina atrohдахs eeksch semmes neweenadi-bas, kas scho starpibu zek. Zittadi tas irr ar labbi fa-taifiteem staku mehfleem no labbi kohpteem lohpeem. Eeksch scheem atrohдахs tahs dallas, kurra druwai zaur plahwumu tappa atnemtas; jo lohpi tappa barroti ar teem augteem, kas no semmes ifauga. Gan sinnams, irr wehl pulks semmes-auglu, kurri druwai utohpy wis zaur lohpu mehfleem atdohiti, — tahs irr wiffas tahs leetas ko sem-kohpis pahrdohd, kā par prohwi: wiffada labbiba, peens, fweests, willa un wiffadi lohpi. Schee wiffi zehlschees no tahs barribas, kas us druwās ufauge, eeksch scheem wiffem atrohnahs dauds augu barribas dallas, un zaur pahrdohschanu tohp druwai atnemtas. Ja druwai buhs atkal spehzigai buht, tad nohtigi waijadsihgs, ka schihs dallas tai tohp atkal ar laiku atdohatas, zittadi ta par-wiffam beidsot nolcefe. Ar amoniaka un flahpeekta peeweschanu semme, ka jau agrak minneju, nau pahleeku jasteidsahs, zaur to ka schee no gaisa atkal nonahf un eeksch labbeem stakka mehfleem arri semmei tohp peewesti — bet ar atmenigu, semmei atnemtu, augu barribas spehka atdohschanu, is kurra mehstik to jo teizamu fossora-flahbi un kaliumu gribbam peeminneht, isfkattahs dauds flitkali. Ja semkohpim labbas plawas kas tam papil-nam un labbu feenu isdohd, un schis lohpeem tohp isbar-rohts, tad gan netruhts mehfleem kaliuma, jo schis eeksch plawas feena papilnam atrohдахs. Bet jo swarriga leeta irr, kahdā wihse lai fossorafkahbi semmei atdohd.

Zaur kaulu milteem un superfosfatu, kurri abbi ba-gatigi pilditi ar fossorafkahbi, mums gan irr mehsti, ar ko semmi ar fossorafkahbi atkal warram apgahdaht, bet schahdi mehsti irr dahrgi, un dascham nabaga semkoh-pim, kam jau bes tam leela arrente jastappe, nepee-ei-jama. Bet mums irr arri pascheem mehsti, kas nemas tikdauds nemakfa un spehka kaulu milteem un superfosfa-tam dauds pakal nepaleek, bet lihds schim wehl neteek eewehroti un leetati. — Tee irr „zilweku mehsti.“

Gan dascham tas rahditohs par kaunu un nekahrtigi tahdus mehflus wahst un isleetahst, bet to daschs neturra

wis par kaunu, ka wiffi wiina pakschi nolchiti kā ne-kahju uewarr paspert. Waijadsetu tahdas buhdas patai-siht, kas arween irr tahlahf pawelkamas, un tikko no tahs weetas pawilltas tee neskaidrumi ar irdenu semmi apberrami. Tahdā wihse nedf kahda smakka rastohs, nedf schee ko no fawa spehka sandetu, kad kahdu laiku tā stah-wejuschi, tad leelakā kahpelē fahschippelejami, lai labbi fapuhst. Tā fagattawoti mehsti wehlahf it nekahdu ree-bigu smakku ne-islaisch, un it labbi iskaifami wirs dru-was. Noprattiseet zif swarrigi schahdi mehsti, ja eeweh-rofit, zif pilna flahpeekta un fossorafkahbes zilweku bar-riba irr. Misti, sirni, puppas, peens, feers un galka, wiffi irr bagati ar schihm dalkahm un irr nemti no dru-was, bet druwā zaur scheem irr wahjaka tappuse. Re-peeteek ka tiklai lohpu mehstus us druwu leetajam, wai-jaga arri druwai to atdohd, ko zilweki no tahs patehre, ja tai nebuh nolcefeht.

Kad eewehrojam to leelu pulku pilsehtu, un ihpaschi tohs leelohs pilsehtus un wiffu, kas eeksch scheem tohp ustehrehts, bes ka druwai, no ka wiffa ta barriba zehlu-tees, jel masums tiktu atdohs, tad gan newarram leegt, ka mehst fawas druwās noplizzinajam.

Kam pilsehti tuwumā un tee wehl mas leetati zilweku mehsti pee-eijami, tam gan waijadsetu scho wehrtibu eewehroht un to seltu, kas teescham arri seltu atreks, preeksch faween lauteem bruhseht, to mehginajis it drihs zaur bagatu plahwumu buhs pahleezinahs. Tad nu semkohpi un it ihpaschi juhs semneeki gahdajat, ka juhfu mallas tihras bet juhfu druwās jo bagatas tohp zaur to, ka joprohjam isleetajat wiffus mehstus un ihpaschi tohs kas juhfu druwu jo augligu darra.

Daschs wehl schehlojahs daudreis, ka semkohpiba ne-fekmejotes — tahdam scho padohmu dohmu, apluhlo ar gaischahm azzihm un tu atraddisi, ka wehl dauds weetas, bes kahdas isdohschanas, tawas eenahschanas us daschadu wihsi warr wehl dauds, dauds tapt pawairotas.

K. S.

Biltenes prahwesta, Chdoles z. mahzitaja C. G. Schmidt 50 gadda amata- fwehtku fwinneschana.

Ja tu, mihlais lassitajs, effi brauzis par to leel-zeeku, kas no Leepajas us Wentspilli wedd, un kas sinu wehl paschā jaukā pawassaras laikā, kad wiffur sell, plankst un seed, un kad wiffa dabba isfkattahs kā kahda isgresnota bruhde, kas fawu sirds mihlako gaida, tad buhst redsejts zif gauscham smukki bij wis apkahrt, tā ka tu nespehji ne apbrihnoht wiffu to jaukumu, kas te-wim no wiffahm mallahm pretti smaida; bet wehl wai-rahf schahds jaukums tewim preeksch azzihm stahdisees, kad buhst to lihdsenu semmes strehki nobraukt beidsis, un nahstī tai apgabbalā, kur wiknodamai juhrai lihdsigi kalni un leijas daudskahrtigi mainahs, kurru dskums ne rehti kahds silgani mirsedams esars spiggulo, un kurru pa-gahsās un wirfahtnēs lihgodamas labbibas un saktodami meschi tewi fweizina. Scho lohschu semmes stuhriti fauz

Ghdoles. Scheitan schinnu mihligâ apgabbalâ arri tu, kâ dohmaju, labprahf wehletohs us pastahwigu dshwi apmestees, bet wehl wairahf kâ jeb kahdâ zittâ reisê schi wehleschanahs tawu firidi pilditu, ja tu 6. Maijâ scheitan zeshodams buhtu eewehrojis, kâ Deewes ne tik ween sawu femmi tik lohti gresnojis, bet kâ arri labbi preezigi zilweki scheitan atrohдахs, kuru spulgodamâs azzis tu warreji lassihf, kâ winni patlabban dahrgus preeka swehtkus swinneja. Kad tu nu kaut kahdu no teem sandihm waizatu, kahds preeks tad winneem scheitan gaddijees, tad kurfch katrs tewim atbildetu: Kâ nu lai nelihgsmojam un nepreezajamees? schodeen jau muhsu wezzais mihlais mahzitajs sawu gohda deenu swinn. Schodeen preeksch 50 gaddem winnu muhsu basnizâ par mahzitaju swehtaja, un schinni garrâ laikâ winsch mums wisseem dauds, dauds labba darrijis, leelako dalku no mums kristijis un wissus muhs mahzijis, swehtijis un laulajis, dauds no muhsu, nahwes meegâ aismigguschem mihleem us muhschigu duffu ar meerinaschanas wahrdeem pawaddijis un wezzeem kâ arri jauneem ustizzams draugs un tehws bijis tilpat labbas kâ launâs deenâs. Meerâ un mihlestibâ winsch muhs mahzija, un kad, kâ jau zilweki, mehs dasheschureis maldijahm, tad winsch ar pazeeschenu muhs atkal us ihstu zellu waddija un muhsu wainas ar kristigu mihlestibu panessa. Redi tadeht mehs winnu tik lohti mihlojam, kâ mihlojam kâ behni sawu tehwu, un it lepni effam winna firmo galwinn usluhskodami. Un neween mehs winnu kâ gohdajam, wissi to darra, lam ween winsch schinni pufs gaddu simteni sawâ swehtigâ darboschanâ pasihstams tizzis.

Tâ, mihlais lassitajs, tas zilweks tew atbildetu, un tu warri tizzeht, kâ winsch tew tihru pateesibu, un drihsaf par mas ne kâ par dauds fazzijis. Kâ tas teescham kâ, to israhdiya ta firsniga dalliba, ko wissi pee scheem swehtkeem nehma. Ittin agri no rihta tikka z. wezzais mahzitajs ar jaukahm dauds balsigahm dseefmahm no Kuldigas gimnasijas skohleneem mohdinahs. Ne ilgi pehz tam faraddahs leels pulks draugu un pasihstamu no tuwu un tahlu. Wissu wairahf mahzitaji, kahdi 18 no 5 aprinkeem, lihds ar paschu kursemmes z. generalsuperdenti. Pehz noturretas rihta luhgshanas, kurrâ wissi Deewam pateizibu par winna ne-issakkami leelu schehlastibu dewa, ko winsch wisseem, un it ihpafchi zeeniamam firmgalwim sawâ gohda deenâ parahdiya, — usrunnaja mahzitaji sawu, kâ tehwu mihlotu draugu; Buses z. mahzitajs, kâ tas wezzakais schinni aprink, un Landses z. mahzitajs kâ Biltenes prahwests turklaht, pafneedsa jauku bagatigi gresnotu albumu par mihlestibas sismi no Biltenes aprinka mahzitajeem tur atrohдахs bildes no wisseem mahzitajeem ar kurreem muhsu z. Ghdoles mahzitajs 50 gaddu laikâ lohpa strahdajis un kurreem 18 gaddus pats par prahwestu bijis. Tad issazzija z. generalsuperdente jaukâ runnâ firsnigus wahrdu, laimes wehleschanu no augstas basnizas teefas nodohdams, kas jau agraki bija pasinnojusti, kâ arri muhsu wissufscheligais semmes tehws un Keisars ustizzigus publinus zeenidams muhsu prahwesta lungam augstu Stanislawa II. klasses

gohda sismi dahwinajis. Wehl zitti, no mahzitajeem gribeja runnaht, tē atskanneja apfaksch lohga garrigas dseefmas jaukâ meldija, ar kuru Ghdoles pagasta lohjekli no sawa skohlota ja wadditi, zeenigu mahzitaju sweizinaja. Kad dseefma apfluffa, tad Reggu pagasta laudis, kas arri pee Ghdoles basnizas peekriht, klastu nahza. Winneem par waddoni bij pats muishas ihpafschneeks, kas kâ pagasta wezzakais firsnigu runnu turredams z. mahzitajam fudraba bikkeri dahwinaja. Wes tam wehl zittas mihlestibas dahwanas tikka peefsubtitas, stary tahm albums ar dauds jaunetu bildehm, ko wezzais z. mahzitajs eeswehtijis, tad wehl zittas dahwanas no selta un fudraba. Schihm lihdsigi preeku darrija wezzam firmgalwiam telegrams, kuru 4 Mhigâ dshwodami Ghdolesneeki, sawu pateizibu parahdihf grippedami, wezzam z. mahzitajam peefsubtija.

Itu pehz schi wissa, kas mahjâs notikka, dewahs wissi scheit sapulzejuschees, par smukku, ar eglitehm puschlotu zellu us no draudses ar sakteem wijumeem gresnotu basnizu, kurras preekschâ sapulzejuschees draudse us mahzitaju atnahschenu gaididama stahweja un no kurras sirdihm gan pateesi tee wahrdi nahza, ar kurreem pagasta wezzakais mahzitaju sweizinaja, schahdu dseefmu issazzidams:

1. Al wezzais firmais zeenihgs Tehws,
Kau schinni dahrgâ deenâ mehs,
Tew gohdu dohdam, Tewi sweizam,
Tew flawu neffam, Tewi teizam,
Kâ tahdu garu muhschian
Tu muhs ar tehwa mihlibu
Tē mahzijis, lohpis, audsinajs
Us wissu labbu skubbinajs.
2. Tew pateizibu atneffam
Par Lawahm skaidrahm mahzibahm,
Beenemm to, Tehws, ar laipnu prahtu
Mums zits nau, ko Tew nestum klastu.
Un kad arr' nestum fudrabu,
Jeb seltu, jeb wehl dimantu,
Wiss tomehf buhtu gauschi mas
Bret to, ko darrijis — ja, ne kas.
3. Lai debbes-tehws Tew stiprina,
Lai Lawas deenas faldina,
Lai leel Tew spihdeht meera faule
Kâ spehzinajahs wezzi kauli,
Lihds beidscht muhscha wakkara
Buh ja-eet meera walstibâ,
Kur meera leelungs tad par lohni
Pats puschlohs Tew ar gohda krohni.

Kad schi sweizinaschana bij idarrita, tad wissi basnizâ dewahs. Papreeksch firmais tehws no Ghdoles z. dsimtkunga un z. generalsuperdentes waddihts; pehz winneem, mahzitaji un tad laudis zil tik basnizâ ruhmes bija. Itu latweeschu deewa kalposchana schakhs. Wezzais mahzitajs pats firsnigu altara runnu turreja un Biltenes prahwests ar spehziigeem wahrdeem pahf schih's deenas lezjioni spreddiki fazzija. Pehz latweeschu deewa kalposchana eefahjahs wahzu d., pee kurras basniza no jauna

ar tuwejeem un tahsejeem pildijahs, un fo, Wentöpils z. mahzitajs ar jauku altara runnu atklahja. Sirmais tehws pats spreddiki turreja par tahs fwehtdeenas ewg. irahdidams brihnifchlä deewabijihgä tizzibä ta debbes-tehwa mihlestibu, kas wissus behrnus us winnu dshwes zekkeem til laipnigi wadda.

Kad nu tä wiffi klahbuhdami papreefch to garrigu barribu baudijufchi un abbejas deewa kalposchanas bija nobeigufchahs, tad Ghdoles z. dsintskunges sawu wezzu mahzitaju lihds ar wisseem no winna, us gohda maltiti eeluhgteem weeseem us sawu pilli wedda, kur tad wehl ilgu laiku wiffi ap sawu mihlu nosfirmojufchu draugu un tehnu preezajahs. Tä tad nobeidsahs schee augsti gohda fwehtli jaukä weenprahtibä un mihlestibä. Un tas wiss fklaidri leezina, zil lohti mihlohts un gohdahts tohp tas wezzais tehws no wisseem, kas winnu pasihst. Deews lai winnu wehl ilgi sawai draudsei pee labbas wesselibas usturr un winnam laimigu, fwehtigu dshwes waffkaru nowehl. —

Bet tu mihlais lassitajs tahlaf' zekhodams, stahsti arri zittos apgabbalos zil ustizzigi wezzais dwehseles gans Ghdolä pujs fints gaddus strahdajis, un ar kahdu behrnifchku mihlestibu Ghdoles draudse winnu par to zena un gohdä turr.

Schta, dabba, pafaule.

Zetturta datta.

Sem schahda wirsrahta nupat jauna grahamata irr laudis isnahkusi. Kä is preefch wahrda redsams, Lehrpatas seminara fshlotajs Kronwalda kungs lihds ar zitteem beedreem irr nodohmajufchi daschadus rakstus isdoht, fo gribb eeskattiht par peelikkumeem pee Zurra Allunan grahamatas „Schta, dabba, pafaule“ kas lassitajeem gan jau buhs pasihstama. Grahamata irr rakstita pehz jaunās ortugrafijas un ar latinu bohstabeem drukata. Winna atrohdahs 4 gabbali: 1) Preefch wahrds no Kronwald f. 2) Ernsta Glücka nopelni aprakstiti no Rundfina kunga. 3) Azs, aprakstita un ar isbildeschanahm israhdita no Libbeefchu kunga. 4) Solons, no Kronwald f. Kad usluhko to leelu pulku lohti weeglu latw. grahamatelu, kas beidsamajä laikä laudis laistas, tad japreezajahs, kad rakstu reds, kas dsillakas leetas dsillakos wahrds lassitajeem preefchä zell. No minneteem raksteem gan wismihlaki lassihis to ohtru, kas Ernsta Glücka, Allufnes prahwesta un latweefchu bibbeles pirma pahrtulkotaja darbs un nopelnus preefch azzihm zell; ta walloda irr wiszauri jauka un fklaidra, wahrds pee wahrda feenahs jauki kohpä un isdohd wesselu bildu par ta wihra darbeem un laikeem. Arri tee zitti raksti irr lä jau no pratejeem gruntigi un kreetni isstrahdati, bet ta walloda irr drufzin imaggaka. Es sinnu gan it labbi, ka wiffas tahs fints jaunās, dsillakas leetas latweefchu preefchä pahrunnajoht newarr istikt ar lihdschinnigeem wallodas wahrdeem, eewaijagahs jaunu nosihmeschannu preefch jaunahm leetahm, bet tur tad arri tas gruhstums rohdahs noturretees tai ihstā zellä, kur peenemm gan

weenu, ohtru jaunu wahrdu, bet tä, fä lassitajs to warr labbi paturrecht un driht pee pasihstameem buht peefchjis; zittadi ta walloda paleef til affafaina, ka par dauds gruhiti to noriht dibbenä. Neaismirssim arri to: Raksti, fä arri tee, kas minnetä grahamatinä, tatschu nau til preefch dsilli mahziteem latweefcheem rakstiti, tahdi tahs leetas jau gan wiffas sinnahs paschi is sawa mahzibas gahjuma zaur zittahm wallodahm. Kad gibbehs eewehroht ihpaschi tohs, kas zaur pascheem latweefchu raksteem gribb sawä mahzibä un atfihschanä eedfikkotees, tad tur fo isdarrihs til tahda walloda kas laudihm nau gruhiti pee-eimama (populariga.) Tizzu ka lohti gruhiti irr ar latweefchu wahrdeem zilweka azs eerikti aprakstiht, bet taisniba arri paliks, fä to rakstitajs jau pats atfihst, ka tahdas gruhstas wallodas lassifchana arri nau weegla. Ussihmeschu par prohwi til daschus teikumus:

„Nemsim tahdu weelu, kur abreene ar kermenu stahw jo leelakä sakarä, proti weenu juhtekli.... katram juhteklam wajaga sewisebka kairekla, kas no ahrapuses nahkdams juschanas elementus sasneeds un sewisehkä wihse eerosina.... Zaur tahdu juschanas — elementu eerosichanu iszefahs eespaidi, kas pa nerweem lihds samañas organam top nowesti.... Ahdinäs krahsoms zefahs no sawadi krahsota pigmenta.... Gumbinä ir lehza un skaistais kermens pats, us kura ta guk, ir glomuls.... Jannako laiku ispehtijumi par gaismu leezina, ka wiä ir tikai sewisehkas weelas trihseschana. Seho weelu nosauz par aiteri. Aiteris isplehschahs pa debes talpu.... joslenes un dsihslenes pigments isgaisina ari leekos gaismasstarus; radzene, kambaru uhdens, lehza un glomuls u. t. pr.“

Bet kas us pirmoreis gruhitaki faprohstams, pehz daudsreisigas lassifchanas, zerram, buhs gan fauemmans. — Tai beidsamä gabbalä „Solons“ tohp israhditi fchi flawena Greeku wihra laiki un darbi. Kapehz lai neiszell is wehstures arri pa weenam un ohtram fewischkam gabbalam? bet arri pee fchi teizama raksta lassitaju pulkam par labbu labprahht buhtu wehlejees to redseht, ka nebuhtu wis til ween un til lohti ta flawena pufse no Greeku dshwes israhdita, bet kahdi tumfchumi to arri fedsa, jo schee tumfchumi un tee dsillee truhfumi to padarrija, ka wiss tas isplawehts jaukums nespehja tautu glahbt no pohsta. Kad apraksts to buhtu lihdsi minnejis un warbuht ar pahri wilzeeneem to paweddeenu us jaunako laiku pufsi pasteepis, tad waretum drohschaki zerreht, ka lassitaji nesaprattihis greisi tahdu wahrdu, ar kahdu rakstitajs Greekus gohdina fazzidams: „Greeklja ir muhschiga.“

Par to wehlefchanahs, lai latweefchu raksti tohp drukatti latinu bohstahbös, man arri sawas dohmas. Jau mums ortografijas leetas nebeidsamas libbeles, kad nu wehl usdohmatu tahdas pahrzillafchanas un taisnibu fakkohht bes kahdas wajadsibas, waj tad gan warram zerreht weeglaki gallä kluht? Turklahht — waj sinn arri, ka Leifcheem ar to gahjis?

Bet wehl reis fakkam, mehhs preezajamees par tahdeem dsillakeem latweefchu raksteem un wehlam teem dauds usmannigu lassitaju!

Iffkaidroschana.

Kad duhmi sittahs us semmi pee rahma gaisa, tad to turr par sismi, ka lectus drihs nahks. Ta laudis wehro, bet dasch lassitajs nebuhs ar to meerà, ka warr pakkal runnaht zitteem, bet gribbehs issinnaht to grunti arri no schihs leetas. Un preeksch tahdeem usrakstu scho isskaidroschana. Tee duhmi, ko redsam un kas kabhj gaisa, tik lihds fur kahda leeta sadegg, tee irr masi, nesagrusdu-schi ohglu putteklischi, kas tohp lihds nesti gaisa, kad tee degguma waiti kabh augschà. Waj wairahk waj masahk tahdu ohglu puttektu, no tam rohдахs, ka duhmi drihs gaischaki, drihs tumshaki. Schee putteklischi, tahs masas ohglu skabbardinas irr lohti fausi un dauds weeg-laki neka gais, bet winni mihl drehnumu usnent, fur tik to atrohd. Kedsset nu! pirms leetus waj sneega mahkuli warr rastees, wajaga gaisa buht uhdens garrainem. Kad nu tahdi irr gaisa, tad winni irr arri pa skurstenà wirfu un tee ohglu puttekti gaisa uskabhpuschi pamanna tohs uhdens garrainus un ar teem tuhda famettahs lohpa. Bet zaur to winni nu paleek smaggaki ne ka tas gais un teem jadohdahs us semmi. Pee skaidra gaisa tas newarr notikt, tur tik wehsch daschu reis warr duhmus padfennaht us semmi; bet pee mikla gaisa duhmeem jasttahs us semmi un warr tapehz labbi stipri zerreht us leetu waj sneegu. S.

Vaika wehrotaji

buhš gan jau dsirdejuschi, ka dehle (hirudo medicinalis) ne tik ween derr par affins laidi bet arri par leelu gaisa paregoni. Kas gribbetu sawa dsihwofli tahdu paregoni eekohrteleht, teem warru pasneegt scho mahzibu: Kemm weenu puddeli no balta stikla, fur eet eekschà 1 mahzina uhdens, peepildi to lihds 3/4 ar uhdeni un eelaid to dehli eekschà. Puddeles faklu aisseen ar rupju andekla gabbalinu un noleez us lohgu. Kad dehle no rihta gull nekustedama puddeles dibbenà un irr farittinajusees, tad buhs jauts, skaidris gais, waj nu silts faules gais waj skaidris falla laits. Kad taifahs us leetu waj sneegu, tad dehle leen augschà lihds pat puddeles faklam un paleek tur tik ilgì fehsham, kamehr gais atkal sahk skaidrotees. Kad taifahs us wehju, tad dehle lohli nemeerigi un tschakli pel d schurp un turp pa uhdeni un neapmeerinajahs abtrakti, kamehr wehsch usnahzis. Kad pehrkons ar wehtru gaidams, tad dehle jau daschas deenas preeksch tam irr augsch puffè un no uhdens abrà un walstahs schurp un turp it ka no frampjeem lausita. To uhdeni puddelè wajaga pahrmihl wasfaras mehneschòs if 8 deenas un seemà if 2 nedetas.

Tehwijas dseefma.

Meld. Stimmt an mit hellen, hohen Klang.

1. Dseed lihds ar skannahm trummetehm To Latwju augstu dseefmu! Ar taurehm un ar basuhnehm, Ar mihlestibas leefmu.

2. Mubf mihlai, dahrgai teh wijai, Kur ustizziba mahjo, Padohdamees mehs Latwijai, Kur gaisma aust un kahjo.
3. Mehs tikumam padohdamees Ar wissu fird' un prahtu, No preekeem ne-atraujamees, Lai Deews mums pats stahw klahu!
4. Ka sentehwi ta mihlesim, Kas taifni darr' un strahda, Un tehwijai tik kaspösim, Kas maiss dohd un gahda! —
5. Mehs Keisaru un tehwiu Ar wahrdeem, darbeem teiksim, Un katrau kreetnu zilweku Ka brahli, draugu sweiksim! —!

E. F. S.

Buffu lappina.

Laj mihl rihtu, kas wehl nau Mihlestibu pasinnis, Un kas mihlejis irr jau, Laj to schodeen atsahzis!!

Breeksch latw. kurlmehmu skohlu Zelgawà eemakfati:

no Kursemmes ritterschafstes	150 r. — f.
„ Dr. Blum k. Zelgawà	2 „ — „
„ Randawas dr. (4. dahw.)	15 „ — „
„ Sabilles dr. (3. dahw.)	10 „ — „
„ Diggenajas dr. (2. dahw.)	2 „ 10 „
„ Tuffumas latw. dr. (1. dahw.)	12 „ — „
„ Krihzburgas dr. (7. dahw.)	16 „ 50 „
pawiffam 207 r. 60 f.	

Zelgawà, 18. Juni 1873.

Mahj. R. Schulz,
kurlmehmu skohl. direktors no Kurs. puss.

Missiones dahwanas fauentas:

No Ugahles dr.	5 r. — f.
„ Piltenes dr.	5 „ 80 „
„ Wentspils dr.	20 „ — „

R. Kaeder,

Kurs. missiones generalreferents.

Naudas tirgus,

Zelgawà 25. Juni 1873.		uskræff.	fohl.
5% walts-aisleeneschanas billetes ar winnest. I. aisleen.		157 1/2	156
5% waltsbanlas-billetes „ „ „ II. aisleen.		155	155
4% Wids. sandbrifses.	ussallamas	96	95 1/4
	ne-ussall.	101	100 1/2
5 1/2% Kurs. sandbrifst.	ussallamas	98	97 1/4
5% „ „ „	ne-ussall.	99 1/2	98 1/2
5% „ „ „	ussallamas	96	95
Rihgas-Dinab. dselsjella atzijas us 125 rub.		138	135 1/4
5% Rihg.-Dinab. „ obligatzijas us 100 rub.		91	90 1/2
5% Rihg.-Zelgaw „ „ „ 100 „		117 1/2	116

**Labības un prešču tirgus Jelgavā, 25. Juni
Rihgā, 23. Juni un Rēpajā, 16. Juni
1873. gaddā.**

Rakstaja par:		Jelgavā.	Rihgā.	Rēpajā.
1/2	1šohm. (1 puhrū) rudšu . . .	2 r. 35 f.	2 r. 45 f.	2 r. 40 f.
1/2	" (1 ") kvešču . . .	4 " 50 "	4 " 50 "	4 " 50 "
1/2	" (1 ") mešču . . .	1 " 50 "	2 " 10 "	2 " 10 "
1/2	" (1 ") ausu . . .	1 " 25 "	1 " 40 "	1 " 20 "
1/2	" (1 ") strau . . .	2 " 40 "	3 " 25 "	2 " 50 "
1/2	" (1 ") rupju rudšu miltu . . .	2 " 15 "	2 " 20 "	2 " 50 "
1/2	" (1 ") bīdēletu . . .	2 " 75 "	4 " 50 "	3 " 50 "
1/2	" (1 ") " kvešču miltu . . .	4 " 50 "	5 " 50 "	4 " 50 "
1/2	" (1 ") mešču putrainu . . .	2 " 50 "	3 " 75 "	3 " 10 "
1/2	" (1 ") kartofeti . . .	— " 75 "	— " 80 "	— " 60 "

10	pubu (1 bīkavu) zeena . . .	4 r. — f.	5 r. — f.	3 r. — f.
1/2	" (20 mahra) kvešču . . .	4 " 25 "	5 " 20 "	4 " 90 "
1/2	" (20 ") dšēšes . . .	1 " 20 "	1 " 15 "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabaka . . .	1 " 70 "	1 " 25 "	2 " — "
1/2	" (20 ") šēšētu apptau . . .	6 " — "	— " — "	— " — "
1/2	" (20 ") kroņa linnu . . .	2 " 40 "	2 " 20 "	2 " — "
1/2	" (20 ") braka . . .	1 " 90 "	1 " 15 "	1 " 20 "
1	muzgu linnu šēšētu . . .	9 " — "	9 " — "	8 " — "
1	" šēšētu . . .	16 " — "	17 " — "	15 " — "
10	pubu kartanaš fabls . . .	7 " — "	6 " 75 "	6 " — "
10	" baltas rupjas fabls . . .	6 " 90 "	6 " 75 "	6 " — "
10	" " smalkas fabls . . .	6 " 80 "	6 " 60 "	6 " — "

Latw. Awišču apgahdatajās: J. W. Safranowicz.

Sludinaščanaš.

Bezauzēs pagasta waldiščanaš darra zaur ščo sinanu, ta:

1) kroņa un pagasta nodohščanas (galwas-nauda), pašes māiņščanaš un zittas pagasta darriščanas taps 1. un 15. katru mehneš saņemtas un isdarritas;

2) līdš 30. Juli f. g. tee abrupš pagasta dšiwodami, šči pagasta lohžekli (wibrīščeki un feerīščeki) vreešč šaraktīščanas wīnau familtju un wežumu, pež frustamabm grahmatabm eelšč jauneem pagasta rulleem, wīšadā wīšē šče melde-tohs, un par wīšū šawu familtju, frustamas grah-matas peeneš, un

3) no 1. līdš 14. September f. g. tas isdallī-ščanas rullis par kroņa un pagasta nodohščanaš nam preešč II. pušī 1873 un I. pušī 1874 paraktīšis buhs, kurrā laika iktatris pagasta lohže-klis no 16 līdš 60 gadduš wežš šawu nemeera šubdšibū pee uštraugu teefas peeneš warr, ar to preehōdināščanu, ša pež 14. September f. g. tas šreedunš par galwas naudas isdallīščanu, ša špehā šabwobts rīš ušluhkohts un nelahdas nemeera eerunnas wairš preti aemtas.

Peē tam wehl teel wīšas pilšehtu un pagasta pe- lizejš luhgatas, šči pagasta lohžeklus (wibrīščklus un feerīščklus), kurrā apwāšč wīnaušm dšiwu, beš tabs peerādīščanas par wīšū rīktigu ispidi-ščanu nepeertureht, bet wīšus šcheit šchurp at- šteleht.

Bezauzē, 4. Juni 1873.

(Nr. 97.) Pag. wežš.: J. Klau.
Štrīw.: Erbe.

No Bauklas pagasta waldiščanas tohy wīšas pilšehtu, muišču un pagastu polizejš zaur ščo ušaižinatas, — pež ta, pee šči pagasta weederriģa un uš pagasta pašī nesinnamā weēā ušurredamohš Zebklab Rohžinu, par kuru pee šča gaddā rekrūšču lohščanas lohšes Nr. 8 irr wīlts tappis, un tamdeht rekrūšču kommissijai vreeščā šahdams, isflaušchinabt, un ja isdehtohš to šatweht, šči pagasta waldiščanai apwāšč ušflattas wefuhitbt. Bauklas teefas nammā, tai 12. Juni 1873. 2
(Nr. 124.) Pag. wežš.: Drenger.
(S. W.) Pag. štrīw.: J. Doepfer.

No Mešhtes pagasta teefas tohy zaur ščo sin- nams darrihts, ša pee ta Mešhtes Šander šaim- neka weena melratba gohws, dohle, tanni 29. Mai f. g. peelīduse irr, un līdš šchim nau me- šteta. 12. Juli f. g. pee Mešhtes pagasta teefas uš wairahšohliščanu taps pahredohtā. 3
Tai 16. Juni 1873.

Walegūtš muiščā pee Zahniščkes warr jau- nekli, šas grībētu semohpščanu prak- tiģi ismahžitees, tulht par mahžekleem eēšabt. Klahatatas šinas dabunamas Jelgavā, J. Lu- kafa grahmatu-bohtē. 1

Packarda superfosfatu

šcheit uš semmehm jau pahri par defmīts gaddēem pahšitams un par labbu israhdšjees, dabunams pee
P. van Dyk, Rihgā,
leelajā šmilšču eelā Nr. 1, pretim bīšču ūhtrim.
Jelgavā pee **G. Höpfer** pee tirgus platšča. 1

Jau ušbuhwehts

rattufmehres fabrikis

J. W. Gramanna, Rihgā,

peedahwa wīslabbako šillo rattufmehri par teem lehtakeem tirgeem. Šči smehre irr pilnigi līdšģiga tai labbakai Belgijas rattu- fmehtrei. 5

Dauds darriščanas deht teel luhgts leelakas peeprašīščanas pee laika sinuamas darriht.

Tagad nodrukata un dabujama **brahtu Bušč grahmatu bohde**, Rihgā, un Jauā pah-lambari, Nr.-Rihgā, šalku eelā Nr. 20

Latwija.

Pirmais krahjums.

Diwidēsmīt **Latweešču tautas melđini**,

iščetrbalsģigi preešč wīru šohra no **Liģgošču Ernsta.**

Maķa 20 šap.

Grahmatu pahredwejeem 100 ešemplari par 15 rubl. 2

Pahredohts teek

wecus dšels drehbentis, šohkā eēšlehts ar šchwunkrattu no Blantenfeldes Drulka mahju šaim- neka G. Berg.

Peē **J. W. Steffenhagen** un dehta Jelgavā, ša arri wīšas zittas grahmatu bohšis, warr dabuht šehiš grahmatas:

Katolīškis Katkīsmus.
Maķa 40 šap.

Čšetrbalsģigas dšeesmas
ar nohtehm.

Latweešču dšeedataju beedriģahm dahwatās.
Maķa 25 šap.

Baltijas semkohpejs un wīna amats.
Pež Wahju šemmes šaimneka Ferdinand Breits haupt semkohpšas rakštem latwīškī šaraktīhts no G. Blumberg. Maķa 75 šap.

Bīšču kalendere. Šš bīhwlunga no Ber- lešč bīšču-kalenderes pež ščejenes šemmes- un gāķa-buhščanas isaiģita un wārtulšota. Šdehta no Kuršemes bīšču-lohščanas beedribas. 20 šap.

Kreerwu kruffas apdrohščī- naščanas beedriģa,

šas irr 1871. gaddā dibbinata ar grunškapi- talu no **250,000 rubteem**, šemm preti ap- drohščinaščanu wret kruffas šlabdi un dohb ščat leetā šatru bīhdi isflaidroščanu zaur šawu general-agentu 1

Daniel Minus, Rihgā,
Webweru eelā preti Linnušwarrēem, pahča nammā.

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Mahditajs: Sinas. Kabs wahrs skohlas draugeem. Skohmeisteru fapuzje Jaunwilti. Bauklas prahwesta aprinka basnizas. Basnizina. Missiones bahwanas.

Sinas.

Usputte. 5. Juni Wahzu draudsē missiones fwehtki noturreti; basniza bijuzi lauschu pilna, ka ruhmes truhziš. To missiones spreddiki turreja Kuldigas wahzu dr. mahzitajs Naeder par Dahwida 93 dseesmu. Tapehz ka „tas Kungs irr Kehninfch“ tapehz 1) buhs mums to fw. missiones darbu dsiht un 2) no tam smektam zerribu un preeku pee fchi darba. Pehz tam attal Walteiku mahzitajs Weide dewa sinas is missiones darba lauka ihpafchi pee Indianeescheem Amerika un rahdija, ka arri tur pee-pildahs Neem. 2, 24., ka netikli Kristus draudsēs lohzekli irr par aistaweschanu tam missiones darbam. Appriktu z. mahzitajs Zeidler usreendams fawu runnu no Matt. 5, 14—16 „Iuhs effat tahs pafaulēs gaischums, pilsehts newarr paflehpts buht, kas kalnā stahw. Tā arri neweens fwezzi ne-eededsina un to leek appafsch puhru, bet us lukturi, tad ta wisseem spihd, kas nammā irr“ israhdija, ka wezzōs laikōs Bonifazius (turra wahra deena bij patlabban 5. Juni) un muhsu paschu laikōs Harms Hermansburgā irr tahdi pafaulēs gaischumi bijufchi. Tahlasti runnaja par to missiones darba gabbalu pee Ottentotteem un Kaffereem Afrika israhdidams winnu paganu dsihwi un ar tahdu spohschumu pahr winneem uslezz ta jauna dsihwe Kristus ewangeliuma gaismā. Tai basnizas uppuri, kas missionei par labbu gahja apfahrt bij eemesti 55 rubli un 6 kap. Tai Deews fwehti tohs wahrdus, kas fwehtku draudsei tappa bagatigi isdalliti, ka wissi no jauna pamuddinati tiklufchi us to dsihtohs, ka Deewa walstiba nahf pee mums, tē tuwenē nahf wif-fā pafaulē.

R.

Bauklas basnizas preekschneeki, tā dsirdam, to leetu irr pahrspreeschana nehmušchi, waj newarretu, tā jau taggad gandrihs wissōs pilsehtōs, arri Bauklas basniza eerikteht krahsnis, lai seemas laikā laudihm irr mehreni silta basnizruhme un nau jafalst. Effoht peepraffijufchi sinas no Jelgawas basnizahm, zil tur tahda eerikte maksa un tā ar to eet; redsehs tad, zil tahlu to wissu arri Bauklas draudsē warrehs isdarriht. Zerram ka ar laikū wissas muhsu draudsēs, ne tik ween pilsehtōs bet arri us laukeem tik tahlu pakluhs, ka winni to few isgahdahs, ka warr pee mehrena un patihlama sil-tuma fawu deewa kalposchānu noturreht. Un labbi ap-

luskojohht ta leeta arri ne mas nau tik gruhti isdarrama, tā to dohma.

Rihgas un **Kehweles** klassiflas gimnasijas irr zel-tas zaur Sweedru kehniņu Gustaw Adolfsu 1631. gaddā. Jelgawas gimnasiju dibbinaja beidsamais Kursemmes herzogs Pehter Birons 1775. gaddā, to nosaufdams par „Academia Petrina“. Gimnasijai irr fawa leela grahmatu krahtuwe; herzogs patš un winna mahte dahwinaja labbi leelu biblioteku un no ta laika ar katru gaddu irr grahmatas klahht nahlfuchas, ta tā 1872. gaddā Jelgawas gimnasijas bibliotekā flaitija 43,100 grahmatas (32,175 sehjumōs). 1801. gaddā Keisars Bahwils bij to pawehleschānu isdewis, ka Jelgawā buhs zelt uniwersiteti, bet pehzahf Keisars Aleksanders I. uniwersiteti zehla to augsto skohlu attal Tehrpata. Ta wez-zata no Baltijas leelajahm skohlahm irr Kehweles dom skohla, kas pastahw jau no ta gadda 1319.

Skohlenu flaits 1872. gaddā bij:

Rihgas klass. gimnasija	393.
„ real gimnasija	254.
Tehrpattas gimnasija	535.
Jelgawas	303.
Kehweles	256.
Behnawas	190.
Arensburgas	112.
Leepajas	253.
Kuldigas	165.

(preekschklasse. 105.) N. P.

Walmeeres aprinka wispahrigi latweeschu missiones fwehtki turreti Leel-Sallazes basniza treschdeen to 13. Juni. Wahzu missiones fwehtki irr nolikti us 5. September un tiks turreti Walmeera pilsehtā. Us fcheem fwehtkeem tohp mihli usazinati wissi missiones draugi. (Mahj. w.)

Pehterburga. Walstisrahte irr nospreedusi, ka wif-fahm greeku-kattoku lauschu skohlahm tapat arri wissai mahju mahzibai pee greeku kattoteem us laukeem tais 3 Baltijas gubernās (tiklai ne pilsehtōs) no 1. Juli 1873. skohlas leetās buhs padohstahm buht Tehrpattas skohlas aprinka kuratorijai. Greeku-kattoku skohlahm un greeku-kattolu behru mahju-mahzibai par wad-doneem un usrangeem tohp 2 inspektori eezelti. Zeklu nauda preeksch winneem irr nolikta us 1500 rubl. Tautas apgaism. ministerijai irr atwehlehts lihds ar general-gubernatoru likkumus un pawehles farakstihht un isdoht preeksch teem skohlu inspektoreem. Preeksch fcho abbu

inspektoru ustureschanu irr nospreesti 4500 rubli; tas irr katram 2250 rubli.

Scho walsterahes spreedumu Keisariska majestete irr 24. April 1873. parastijusi un apstiprinajusi.

Rahds wahrds fsholas drangeem.

Par jaunu fsholas zelschanahm un eeswehtischanahm gan daschu reis awises jaukas sinnas lassamas, bet par muhsu fsholahm tahla' gandrihs ne wahrds wairs ne tohp tur peeminnehts. Turpretti teatera draugi taggad beesi ween par saweem teatereem mums siuu; kahdas luggas katurreis spehlejuschi un la spehleschana teem weikufehs, la sawus weesibu un dantschu wallarus pawaddijuschi u. t. pr. — Gedrohschinajohs tapehz mihlus fsholu draugus luhgt, waj newarretu arri weenreis fahkt par muhsu fsholu buhschanu mums wairal' kahdas sinnas zaur muhsu awisem pakneegt? — Wehletohs labprahht sinnaht: 1) zil garsch fsholas laiks katra draudse behrneem nowehlehts; 2) zil un kahdas fsholas mahzibas tur behrneem tohp mahzitas; 3) zil tahl behrni katra draudse eeksch fsholas mahzibahm us preekschu tohp westi un 4) waj draudse jeb pagasts ar labprahhtibu gahda par fsholas selschanu un labklahschanu? —

Warbuht, la zaur kahdahm fsholas sinnahm mehse warretu to panahkt, la tahs draudses jeb tee pagasti, kas lihds schim par sawu fsholu labklahschanu un selschanu lohti mas jeb arri it nemas negahda, fahktu launetes, redsedami, zil tahlu tee zittahm draudsehm eeksch fsholu buhschanas passat palikkuschi. —

Daschi gan leelahs, la effoht usgahjuschi arri wehl zittus awotus, zaur ko warroht tautu attihstihht un gaismoht, bet es dohmaju la fshola irr tas weenihgs gaismas awots, zaur ko tautas warr pee ihstas gaismas nahkt un arri irr nahkuschas. Fsholas tapehz tur ween warredams, labprahht apmekleju, jo pee fsholahm arween warr redseht, waj draudse wehl garra tumfiba wahrgst jeb jau no tahs wakkä raissijufehs.

Schogadd mannim laimejahs daschas fsholas eefamu jeb pahrlklausichanas deenas apmekleht, un esmu preezajees redsedams, ar kahdeem sohleem muhsu mihla Latwju tauta fahkt taggad daschas weetas us preekschu zihstees. — Ihpaschi Misuppes pagasta fsholu sché ar preeku peeminu: jo ar pateesibu warr leezinaht, la retti gan atraddisees muhsu mihla Kursemmité tahdas pagasta fsholas, tur til tahl taptu behrni eeksch fsholas mahzibahm us preekschu westi, la schinni pagasta fshola, un retti arri atraddisees tahdi pagasti, tur til dauds par fsholahm tohp gahdahs, la Misuppé. — Fsholas laiks tur irr katram behrnam trihs seemas nolikts un katra seema 21 jeb 22 fsholas nedelas. Schinni pagasta fshola til tahdi behrni tohp usnemti, kas jau daudsmaht proht lasfihht. Preeksch tahdeem behrneem, kas wehl ne proht las-

fihht, jeb kas wehl par jaunu buhtu preeksch leelahs pagasta fsholas, irr Misuppes zeen. leelkungs eeriktejis sawos pagastos kahdas 5 masas fsholas, preeksch kurrahm pats sawa muishá ihpaschu fsholmeisteri usturr.

Fsholas mahzibas schinni pagasta fshola tohp mahzitas: 1) bihbeles stahsti; 2) kakkismus mahziba; 3) lassichana pehz simehm, ar riktigu bassu lohjischanu un ar sawraschanu, ko lassa; 4) geografija jeb semmes apraktischana; 5) sawaules stahsti; 6) basnizas stahsti; 7) tahseles un galwas rehlinaschana; 8) raktischana un 9) dseedaschana us weenu un wairahht balfeem. Arri dascheem behrneem tohp wahzu un krewu stundas dohtas, un meitahm par brihw stundahm rohlas darbs mahzihts no kurra eefama deena prohwees tohp preekschä zeltas.

Eefama deena Misuppes fsholai schogadd bij us 31. Merz nolikta, tur tad pats Misuppes zeen. leelkungs un zeen. leelmahte, la arri gandrihs wiffi fsholas behrnu wezzaki, pagasta waldneeki un daschi fainneeki fsholas nammá salassijahs, dsirdeht un redseht pagahjuschu gadda fsholas darbu aughus. Preeks bija dsirdeht, zil brangi bij behrni fsholas mahzibas mahzijufchees, jo pratta gandrihs katur prassichanu atbildeht, laut arri daschas it pagruhhtas leetas no winneem tappa prassitas. Bet wehl to gribbu peeminneht: waj nebuhtu labbaki, kad eefama deena wehletu fsholmeisteram sawcham behrneem prassihht? Jo to taf neweens newarr leegt, ko behrni ta wihra prassichanas, kas zauru fsholas laizinu ar teem puhlejees, tohs mahzidams, dauds labbaki sawprattihhs, ne ka draudses mahzita ja prassichanas, ko tikkai rettumis fshola redsejuschi.

(Ja arihb staidri sinnaht, ko behrni la sawahwigu mantu fshola eektrahjuschi, tad irr pareisi, la prassa arri zits, ne ka til fsholmeisters. Medakija).

Eeksch raktischanas behrni jau warreja daschus ihfus sawakstus pehz riktigas ortografijas un riktigeem teikumeem usrakstihht; ar rehlinaschanu tee bij jau trejuskaiklu rehlinumus aissneeguschi; semmes apraktischana bij pehz Spiefa geografijas wiffas 5 sawaules dallas zauri isnehmuschi; dseedahht bij lihds 24 jeb 25 dseefnu meldinus eemahzijufchees un wairahht neta 10 trihs un tschetrebalsigas dseefminas, no kurrahm daschas it skunstigas bij un brihnum jauki skanneja. Eefamu beidsiht pagasta wezzakajs lihds ar dascheem behrnu wezzakeem, atshdami fsholmeistera uszihhtigu strahdaschanu gruhhtá fsholas darbá, firsniigi tam pateizahs par winna puhliuu.

Eefamu deena dewa Misuppes zeen. leelkungs arri gohda maltiti, tur ar saweem pagasta fsholmeistereem, pagasta waldneekem un dascheem fainneekem pee weena galda ehdamas, mihligi ar teem par daschadahm leetahm sawunnajahs. Fsholmeisters man arri wehl stahstija, zil lohti schee zeenijami leelkungi par sawu lauschu labklahschanu ruhpejotees un par fsholahm gahdajohht; jo pats par seemahm wairahht reisas sawu fsholu apmeklejoht un daschreis wairahht stundas starp behrneem fsholas beakos pawaddohht. Un zeen. leelmahte affal dauds nabagu un

bahrinu behrneem ffolhlaſt koſti un drehbes no mihleſtibas dahwinohſt. Ffolhlâ, zaur winnaſ gahdaſchannu, behrneem arri wairſ ne-effohſt wiſſu zauru nedetu ja-ehd auſſta un daſchüreiſ ſapellejuſe barriba, bet dabuſohſt iſ deenas freiſchu un ſiltu barribu, ſo tur pat ffolhlâ preeſſch teem wahrohſt. Arri Wiſſuppeſ pagafſta wezzakajſ effohſt iſhten freetniſ wihrſ, kaſ arri allaſch ffolhlu apmekleſohſt, un ruhpiſi gahdajohſt par ffolhlaſt fahrtibu.

Un ſcho dſirdebamſ, Latwju tautas wahrda: „Augſtu lai mi“ wehlu ſcheem muhſu tautas zeeniſameem mihlotajeem! Ja; „lai dſi hwo augſti“ wiſſi ffolhlaſt draugi un mihlotaji!

Bet beidſohſt ſchê wehl luhdſu, lai neweeneſ ſchihſ ffolhlaſt ſinnaſ laſſidami nedohma, ka zaur tahm eſmu gribbejiſ zittuſ ffolhlmeiſteruſ niſzinahſt un par ſlinkem un kuhſtreem notaſiſht, un atkal Wiſſuppeſ ffolhlmeiſteru — lai gan irr wihrſ, kaſ wiſ ne tahſ maiſeſ pehz, bet ar wiſſu ſird un dwehſelt ffolhlaſt darbâ puhlejahſ neſinn ziſ augſti zelt un uſleeliſht, — tiſ ween eſmu gribbejiſ daudſ maſ preeſſchâ ſtahdiht, ziſ tahſ warr tad ffolhlaſt uſ preeſſchu eet, ja wiſſi tiſ labbi lungi kâ draudſeſ, paſchaſ weenprahſtigi par ffolhlu labſlaſſchannu un ſelſchannu gahda.

K. F. S. ——— dt.

Zeen. raſſineeſ ſubſſahſ, ka teatera draugeem awiſeſ eerahdohſt lohti daudſ tahſ rubneſ, turprentiu ffolhlaſt leelai gan driſ ne maſ. Neſinnu par ſahdahm awiſeſchm tunna; bet Latw. awiſeſchm to wabrmeiſt, buhtu ne-pateſſcha. Tahſ teatera lugaſ un tee danſchu waktari mannaſ aſſiſ ne maſ nau tabdaſ gahſmaſ ſhneſ waj gahſmaſ eerohſſchi, ka tohſ tad buhtu ſahwiſ aiſſti preeſſchâ paſchâi ffolhlaſt leelai. No wiſſeja raſſa man arri wehl taſ jaweimin: ſtarp teem, kaſ biſ uſ eſſamû ſanahſuſchi, irr weeminneti wiſſiſſadi, bet draudſeſ mahzitajaſ paſ ne. Waj taſ tiſ id gaddiſeſ? Un taſchu kâ leelahaſ mahzitajaſ irr biſiſ wiſſa ta eſſama weddeja. Kâ wiſſeſ ar eſſamû meerâ biſiſ, arri no tam ne kaſ neſſahw. Un taſchu wiſſa ſureedumſ, kâ man leelahaſ, buhtu daudſ ſwarrigahſ ſchinnâ leetâ, ne ka wiſſu zittu wahrdi. Beidſohſt no ſird wehloſ, ka wiſſaſ muhſu ffolhlaſt uſtizziſi ſalvotu ſamâi baſniſai un ſamâi draudſei un ka ar pateſſchu warretu wiſſuſ ffolhlmeiſteruſ tâ uſſenahſt, ka raſſineeſ to darrijiſ ar Wiſſuppeſ ffolhlmeiſter. Tabdaſ ffolhlaſt ſinnaſ buhſ ar ween mihlaſ. Medakſija.

Ffolhlmeiſteru ſapulze Jaunpili.

Preeſſch 6 gaddeem uſaizinaſa Jaunpiliſ zeen. mahzitajaſ ſawuſ kirſpehleſ un zittuſ apfahrtejohſ ffolhlmeiſteruſ uſ konferenzi. Birno ſapulzi noturreja toreſ 26. Februar 1867. Jaunpiliſ mahzitajaſ muſſchâ. Biſ lihdſ 15 ffolhlmeiſteru ſanahluſchi lohpa par ffolhlaſt leetahm ſarunnateeſ. Ar preeku warram leezinahſt, ka par ſcheem 6 gaddeem beedru ſkaiſlſ waitrojeſ un nau ne weeneſ gadſ beſ 3 jeb 4 konferenzehm pawaddihtſ. Lai nu gan daſcha wehſeſchannahſ nau wehl peepildita, arri deeſinn ziſ leelaſ un ſwarrigahſ leelaſ par to laiku nau paſtrahdataſ, tad taſ daſcha mahziba un pamahziſchana paſneegta, draudſiſiba un mihleſtiba beedru ſtarpâ lohpta, noguruſſchâiſ garſ ſtiprinahtſ, tâ la ar preeku tai 18. un 19. Mai ſawu 22 ſapulzi Jaunpiliſ ffolhlaſt nammâ noturrejahm. Biſa ſchinni reiſâ wairahſ ne kâ 20 ffolhlmeiſteru un Jaunpiliſ zeen. mahzitajaſ ſanahluſchi lohpa. Strutteleſ

ffolhlmeiſterſ Grünſeld k. biſ it teizamus padohmuſ par to ſaraktijiſ, ka muhſu konferenzeſ buhtu labbaki eeritejamaſ, lai no tahm muſ daudſ wairahſ labbuma un ſwehtibaſ zeltohſ. Wiſſa ſapulze pehz ſchi derriga raſſa padohmeem iſwehleja arri tuhliht zaur baſſu wairumu konferenzeſ waddonu, wiſna weetneeku, protokolla ſaraktitajaſ un dſeedaſchannuſ waddonu. (Konferenzeſ un dſeedaſchannuſ waddoni biſ jau no ſennaſeem gaddeem.) Arri to par lohti derrigu atradda, ka uſ preeſſchu katra konferenzeſ wiſmaſahſ 1 raſſeſ, kaſ uſ ffolhlaſt darbeem ſihmejaſ, no kaſda konferenzeſ beedra ſaraktiſhtſ buhtu preeſſchâ laſſamſ un apſpreeſſamſ. Noſpreeſſa, ka tam ffolhlmeiſteram, pee kurra konferenzi turra, wajag tahdu raſſtu preeſſchâ zelt. Jaunpiliſ zeen. mahzitajaſ par to apjautajaſ, waj gan wiſpahriga Kurſemmeſ pagafſta ffolhlmeiſteru ſapulze buhtu wehlejamahſ, kad un fur ta warretu notift. Wiſpahriga ffolhlmeiſteru ſapulze buhtu gan jauka leeta, bet kad muſ wehl truhſt ffolhlaſt ſikumi un ihpaſcha ffolhlaſt walidiba kaſ taſ driſi gaidami — tad gribbam wehl pagaidiht, kamehr ffolhlaſt walidiba buhſ eezelta, kaſ to konferenzi tad wiſlabbaki warreſ iſrihohſt un waddiht. Rohpſim par to laiku ſawuſ maſahſ konferenzeſ, tad jo labbaki uſ wiſpahrigo ſapulzi ſataiſſimeeſ. Iſlaſſijahm un pahſpreeſſam no „Baltijaſ wehſineſcha“, „Baltijaſ Zeitung“, „Berthelt allgemeine Lehrerzeitung“ daſchuſ raſſuſ, kaſ uſ ffolhlaſt leetahm ſihmejaſ. Salduſ ehrgelneekſ Schepſky k. iſlaſſija Wiſſemmeſ ffolhlmeiſteru atraitnu un bahrinu lahdeſ iſſummuſ preeſſchâ. Buhtu gan jawehlahſ, ka arri pee muſ tahda kraſſchannuſ lahdeſ taptu dibbinata. Daudſ par to awiſeſ un uſ konferenzehm ſpreeſtſ, bet ne kaſ nau wehl notizziſ. Kad buhſ ihpaſcha ffolhlaſt walidiba un wiſpahrigahſ ſapulzeſ, tad driſſaſ weiklaſ rohkaſ to iſdarihſ. Prohweſ mahzibaſ noturreja pahſ obru hauſli, par Kriſtuſ peedſimſchannu, par matematiſche Geografiſju un par rehſinaſchannu ar lauſiteem ſkaiſtleem. Uſ nahloſchu konferenzi, ſo 19. Auguſt Dſchuhſtſeſ ffolhlaſt nammâ noturrehſ, apnehmahſ atkal 4 ffolhlmeiſteru prohweſ mahzibaſ turreht par 3 hauſli, par Jahſepa ſtaſteem, par Kurſemmeſ Geografiſju un par ſaſkaiſſchannu ar lauſiteem ſkaiſtleem.

Bauſkaſ prahweſta aprinka baſniſaſ.

Bahrbeleſ baſniſa. Wiſſi wezzakee baſniſruſki par ſcho baſniſu irr 1740 gaddâ, fur mahzitajaſ muſſcha ar ugguni aiſgahja, lihdſſadeggufchi. No wehlaſeem inventarija raſſteem redſ, ka jau 1662 gaddâ irr mahzitajaſ muſſcha bijuſt. Lai prottokolle no 13. Febr. 1716, fur baſniſaſ buhſchana tappa pahraudſita, irr laſſami tee wahrdi: „Baſniſa no nelaiſa rittmeiſteru von Fölkſſahma jauni uſbuhweta, irr labba, bet wiſnai irr tiſ nohtſeſ jumtſ no ſalmeem; krehſlu truhſt.

Bahrbeles Mahzitaju wahrdi, kas atrohdahs usfihmeti: Langensfeld (1643) Elversfeldt (1650), Tijmann (1668) Kölbelins, Budendieck (1681), Elversfeldt 1696 — 1702, Kwafenburg, Musmann, Reimer, Kleinenberg, Jeschke 1788—1829. Bötticher, Genss, Bedel, Grüner.

Bezmuishas basniza. Bezmuishas kirsphele effoht us herzoga pawehli 1567 gadda lihds ar Baldones kirsphele ectaisita. To apleezinaja arri weens no wezzeem basnizpulksteneem, kas 1806 gadda tappa pahleets. Tas raksts us pulkstena usrahdiya to gadda datumu 1583 un peeminneja, ka jau toreis Bezmuishâ irr bijusi latweeschu un wahzu draudse. Tai basniz iwentarâ no 28. April 1711 stahw rakstihis: Basniza irr preeksch dascheem gaddem ar pehrkoni aishgahjusi un tohp taggad kahdâ schluhni turreta. 1716 gadda raksta, ka wehl ar weenu nau basnizas; basnizas schluhnis wehl pastahweja 1735 gadda, schluhna preekschâ stahweja wezs pulkstenu tohrnis. Ta nodeggusi basniza effoht bijusi 4 werstes no mahzitaja muishas us weena kalnina pee masas uppites, netahlu no Ribgas leelzella us Scheenbergi, tur fur taggad wehl irr wezza kapfehete. Tas falmu segtais schluhnis, tur basnizu turrejuschi bij us ta kalnina pee kettera mahjas, pee ta pascha leelzella, wersti no mahzitaja muishas. Arri tur atrohdahs kapfehete, ka 1862 dehl ruhmes truhkuma shehda. Tas schluhnis arri effoht no pehrkona tappis isahrdihis. Mahzitajam Preiss (1770—1792) isdewahs no herzoga waldibas to isdabuh, ka buhweja jaunu kohka basnizu un wiffas tahs ehkas mahzitaja muishâ un kettera mahjas. Schi jauna basniza stahweja kahdus 800 fohlus no mahzitaja muishas, tur fur taggad stahw kapfehete. No tahs kohku basnizas tas tohrnis jau 1803 gadda bij til fadribbis ka bij janozell; arri wiffa ta basniza bij kohi iswezzejusi, ta ka ar reparaturi ween nekup newarreja kluht, bet bij no jauna jataisa. Scho darbu usnehma 1840 gadda. Scho jaunu afmiru basnizu eefwehtija 6. Dezember 1845. Altara un kanzeta deklus bij dahwinajis Bezmuishas disponents Harff, weenu jaunu pulksteni Reschna muishas freilene von Dusterloh, altara bildi majohrs Harff, fennakais Bezmuishas mescha lungs; ehrgesles tappa pa dalkai is basniz mantas, pa dalkai zaur mihlestibas dahwanahm eegahdatas. Toreis lihds ar basnizes eefwehtischanu tappa arri us draudses firsnigu luhgshanu atkal ta wezza latweeschu dseefmu grahmata eewesta. 1862 gadda waffarâ draudse likka ap basnizplazzi afmiru muhri taisiht, kas maksaja 1 tuhstoti rublu. Mahzitaja muishâ preeksch laikos irr dauds leelaka bijusi, bet tais gaddos starp 1768—1770 zaur herzoga disponenti von Sacken, kam palihdsihgs bij Bezmuishas teefneffis Luppin, basniz gruntei irr gabbali tappufchi panemti. No 1711—1733

gaddam bij par mahzitaju Elversfeldts, tam peederreja par dsimtu Umpartes muishâ, ko no fama feemas tehwa bij dabujis; arri zittas muishas wehl winnam peederreja. Wiasch dsihwoja Umpartê. Tapat arri winna snohts, mahzitajs Hildebrand dsihwoja wehl Umpartê; pa wiffu scho laiku mahzitaja muishâ palikka nekohpta un stipri fakritta. Ta tad Preiss mahzitajs (1770—1792) kas arri to pirmo basnizgrahmatu preeksch turrenes draudses eerifteja atradda wezzus zilwekus no 80 gaddeem, kas nebij wehl ne frustiti, un it ne ko neshinnaja no kristigas tizzibas mahzahm. Ar leelu puhlinu winsch nu kalafsiya to palihduschu draudsi, bet baidija arri tohs angulus, ka draudse ar pateizibu winna wahrdu, ir pat mirstoh, wehl peeminneja. Mahzitaju wahrdi irr schee: Wieberg 1645, Collwagen 1650, Wedekind 1656, Engelbrecht 1710, Elversfeldt † 1733, Hildebrand 1768, Preiss 1792, Fischer, J. G. Kraus 1792—1841, J. L. Kraus 1841—1861; H. Kraus 1862 — B.

(Uf preekschu wehl.)

Basnizina.

Meld. Ein Kirchlein steht im Blauen. &c.

1. Wirf augsta kalna, gallâ,
Stahw masa basniza,
Kad nostahjohs tai mallâ,
Tad shehlums firsninâ! —
2. Apsuhnojfe ta rahda
Wehl wezza laika sikhm',
Un faules starri stahda,
Tai apseltitu gihm'!
3. Kad faulei lezzoht manna
Kâ zeemâ pulkstens skann,
Tad fwehta lihgofhana; —
Jo kalnâ arri swann.
4. Un swannishana mohde
Sentehwu laizirus,
Uf basnizu, kas gohde,
Neds ejmam luhdsejus! —

Bahrtulkota no E. F. S.

Missiones dahwanas fauentas:

No	Jelgawas latw. pilf. dr.	10 rubl. — kap.
"	Stendes un Spahres dr.	10 " — "
"	Wahnes dr.	80 " — "
"	Saldus dr.	15 " — "
"	Nisputtes dr.	61 " 6 "

(starp tahm 55. r. 6 f. no miss. fwehtkeem)

H. Raeder

Missiones generalreferents.

Latto. Awischu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehlehts. Ribgâ, 21. Juni 1873.

Drullahis pee J. W. Steffenhagen un dehsa.